

Tale ved demoen 17/8-2026 for Kalundborg Raffinaderi

Good afternoon. My name is Jan Brunchmann, and I represent The Environmental Association Havnsø-Føllenslev who has fought for several years now to stop the fossil industry's plans to dump millions of tons of carbon dioxide under inhabited areas and protected nature.

I am happy to see so many foreign friends here today. Nevertheless, I will give my speech in Danish, because it is primarily the Danish citizens who need to wake up and act, but I encourage all of you to protest these horrible plans.

An English version of the speech will be available on our website.

Som sagt...

Jeg hedder Jan Brunchmann, og jeg repræsenterer Miljøforeningen Havnsø-Føllenslev.

Jeg står her i dag, fordi Equinor og Ørsted vil pumpe mange millioner tons CO2 under højt tryk ned under vores boliger, skoler, institutioner, virksomheder og beskyttet natur. Med fuld billigelse fra regering og folketing, som er parat til at underminere demokratiet i deres hastværk med at få CO2-fangst og -lagring op at køre for at nå deres kortsigtede klimamål.

Jeg står her i dag for at huske jer på, at CCS – CO2-fangst og -lagring – er opfundet for at olieindustrien og andre fossile industrier kan fortsætte deres forretning længst muligt uden at skulle foretage egentlig omstilling og med kortsigtede krav om profit sat over menneskelige behov som beskyttelse af liv, miljø og klima.

Jeg står her i dag fordi der er planer om at bygge et CO2 knudepunkt i yderhavnen her i Kalundborg, som skal modtage og videresende en million tons CO2 om året.

Jeg står her i dag, fordi Equinor og Ørsted vil anlægge en CO2-rørledning gennem lokalområdet, herfra til Snertinge eller deromkring, så de kan komme billigst muligt af med deres CO2-affald. En rørledning, Kalundborg Refinery også kan bruge til *deres* CO2-affald.

Jeg står her i dag, fordi Equinor, det norske olieselskab, vil importere store mængder CO2 fra hele Europa for at sikre deres milliardindtjening samtidig med, at deponeringen vil få deres grønne regnskab til at se meget pænere ud. Det er vist det, man kalder greenwashing – med profit.

Jeg står her i dag, fordi vi er nødt til at råbe op på vegne af vores børn og børnebørn – og generationerne efter dem. For det kan ikke gøres ugjort, når det først er gjort. Vi kan ikke tillade, at man i generationer skal leve med usikkerheden og risikoen for, at der, trods alle garantierne, alligevel sker alvorlige ulykker. Erfaringerne fra udlandet viser, at transport og deponering ikke er uden væsentlige risici.

Jeg står her i dag, fordi regering og folketing bruger enorme mængder skatte kroner på en løsning, som batter som en snebold i helvede.

Jeg står her i dag, fordi der **er kæder, der skal brydes**.

Bryd kæden hvis sidste led er deponering af op til 300 millioner tons CO2 under beboede områder og beskyttet natur lige her under os.

Den politiske del af kæden starter i EU. Fortsætter på Christiansborg, som raskt ændrer lovgivningen, så ingen kan klage over - eller påtale - de overgreb, der skyller hen over befolkningen. Og kæden fortsætter dybt ind i Kalundborg kommune, der ruller den røde løber ud og giver alle de tilladelser, man kan ønske sig – uden videre skelen til miljøet.

Hele projektet bliver til en fysisk kæde – med fangst... transport... og deponi, oprindeligt tænkt og aftalt under Nordsøen, men nu – for at gøre det billigere (!) – under land, under beboede områder. Pengene styrer.

Sidste led i kæden er konsekvenserne – de fysiske såvel som de økonomiske. Anlægs-ødelæggelserne, risikoen og omkostningerne overlades til os borgere, både her og de andre steder, der er udset til at få underjordiske affaldsdepoter med CO2. Energiselskaberne tager gevinsten, vi andre betaler regningen.

Vi kræver, at forretningselementet tages ud af ligningen, at vi får en plan for opfyldelse af klimamålene uden CCS, og at vi får et forbud mod CO2-deponering under land.

Bryd kæden betyder også: **Bryd den lænke, der binder partierne til at holde deres forlig, selvom forudsætningerne har ændret sig.**

Det begyndte med aftaler, hvor CO2'en skulle ud i de gamle oliefelter. Men så flyttede det pludselig ind på land. Af hensyn til økonomien, selvfølgelig!

Det er en kæmpe skuffelse, at De Radikale, SF, Alternativet og Enhedslisten stadig er med i samtlige aftaler om CO2, herunder aftalen om ”smidiggørelse”, som de kalder den, men som reelt nedbryder demokratiet gennem fjernelse af klageretten, når det gælder CCS.

Når politikerne finder ud af, at forudsætningerne har ændret sig, skal de have modet til – og muligheden for – at melde fra. Hvorfor skal de – og vi - respektere forlig og stemmeaftaler, der er blevet til bag lukkede døre, og som ikke respekterer grundlæggende borgerrettigheder, som for eksempel Århuskonventionens krav om gennemsigtighed og åbenhed.

Vi kræver, at klageretten genindføres, at lovene L92 og L93 fra marts i år tilbagerulles, og at indgåede forlig og stemmeaftaler genforhandles i lyset af de ændrede forudsætninger og under hensyn til mennesker og natur

Bryd kæden betyder også, at vi skal bryde tilliden til den kæde af argumenter, der skal begrunde, hvorfor vi er nødt til at bruge CO2-fangst og -lagring for at redde klimaet.

Vi har set for mange eksempler på, at sandheden er omgået alt for letsindigt og på, at vi ikke kan tro på alt, hvad autoriteterne siger. Tag bare pesticiderne i drikkevandet, Nordic Waste ved Randers, Cheminova og alle de andre generationsforureninger.

Og nu CO2-fangst og -lagring, CCS. Vi hører udtalelser fra eksperter, som når man går dem efter i sømmene selv har interesser i CCS industrien, og vi hører udtalelser fra de firmaer, som burde vide, hvad de taler om, men som mildest talt kun fortæller en brøkdel af sandheden, hvis ikke det, de siger, er direkte forkert.

Det, der kommer fra myndighederne, er heller ikke for godt.

Danmark har for tredje år i træk fået påtale fra Europa-Kommissionen, fordi Danmark fortsat ignorerer centrale anbefalinger om gennemsigtighed, demokratisk ansvarlighed og regler for lobbyisme. Så meget for Danmark som et demokratisk foregangsland!

Vi må konstatere, at tillid ikke dur længere. Det er trist, men det er virkeligheden.

Vi kræver, at der kommer en åben og troværdig offentlig debat om CO2-deponering, og at kommunerne i Danmark (som delstaterne kan i Tyskland) kan beslutte, om de vil lægge undergrund til CO2-depoter – efter konsultation med deres borgere.

Bryd kæden til de personer i EU - inklusiv danske energikommissær Dan Jørgensen (vores helt egen 'sorte slyngel') - som har fostret tanken om, at Danmark skal være Europas skraldespand for CO2.

EU har vedtaget, at de virksomheder, som fortsætter med at generere CO2 og gerne vil pynte på det grønne regnskab – som for eksempel raffinaderiet her – skal kunne deponere mindst 50 millioner tons per år i 2030 – og over ti gange så meget i 2050. Det er IKKE tænkt som en midlertidig løsning, som vi ellers så ofte hører som undskyldning. Tværtimod.

EU arbejder på en lov om at lægge 19.000 kilometer rør på tværs af Europa, så den fangede CO2 kan ende her hos os i Danmark – millioner af tons CO2 om året lige under vores fødder.

Ligesom den danske regering har EU endnu ikke indset, at CO2-fangst og -lagring er en dårlig løsning. Men måske har energiselskaberne selv. Ude i verden ser vi meget dårlige resultater de forholdsvis få steder, hvor det overhovedet er lykkedes at få det til at fungere.

Effektiviteten er elendig, økonomien er elendig, man opnår kun en brøkdel af de lovede fangstprocenter, det kræver utrolig meget ekstra energi. Hele tiden er der uforudsete problemer - og efterhånden opgiver flere og flere at gå den vej. Men ikke i Danmark, her buldrer vi glade videre for borgernes skattekroner.

Vi kræver, at dette milliardprojekt, der eksperimenterer med folks ve og vel, helt stoppes eller i hvert fald sættes på pause indtil der foreligger flere (udenlandske) erfaringer på området.

BRYD KÆDEN, så CO2'en ikke kommer ud i undergrunden under vores fødder. **Vi må kæmpe for, at rørledningerne ikke bliver lagt, at tankbilerne med CO2 bliver hjemme – og at planerne om at deponere under land bliver opgivet.**

Så må de sejle deres flydende CO2 ud til de tomme oliefelter i Nordsøen. Så kommer det i det mindste ikke ned under beboede områder, hvor det **absolut under ingen omstændigheder** hører hjemme.

Så jeg står her i dag for at få **FLERE** til at gøre **MERE**.

Klimahandling skal der til – men det skal være de **rigtige** klimahandlinger.

CO2-fangst og -lagring er en afsporing, der foregår lige nu og lige her. CCS påtvinger os risikovilkår, vi ikke har bedt om eller haft indflydelse på. Krænker vores privatliv, vores ejendomsret, vores borgerrettigheder og vores retsfølelse. Det er ikke klimahandling, det er en undskyldning for at lade være. Og det koster milliarder, som kunne bruges meget bedre.

Men Det er ved at være **SIDSTE UDKALD**, hvis det skal stoppes.

Så tøv ikke! Råb op, hvor I kan, alle de steder, I kommer, også på de sociale medier.

Meld jer ind i en forening, som kæmper med og for jer. Som for eksempel Den Grønne Ungdomsbevægelse eller NOAH – eller Miljøforeningen Havnsø-Føllenslev. Der er brug for aktive folk, og der er brug for penge.

Olie- og energiselskaberne og deres politikere har gjort det svært for os, men det er stadig ikke umuligt.

Tag medansvar. Kom ind i kampen.

Bryd kæderne!

(Tak.)